

STM /4134/2016

STM 093:00/2016

**LAUSUNTO LUONNOKSESTA VALTAKUNNALLISEKSI ROMANIPOLIITTISEKSI OHJELMAKSI (ROMP02)
VUOSILLE 2018–2022**

Sosiaali- ja terveysministeriön vuosille 2017–2019 asettama valtakunnallinen romaniasiaain neuvottelukunta sai tehtäväkseen valmistella uuden romanipoliittisen ohjelman (ROMP02).

”Ohjelman visio on, että romanipolitiikan ja romanien integraatiota tukevien käytännön toimenpiteiden tavoitetaso pidetään Suomessa edelleen korkeana ja Suomi säilyttää Euroopassa edelläkävijäasemansa yhtenä romaniväestön yhdenvertaisuuden ja osallisuuden mallimaana.

Ohjelman päätavoite on tukea romanien myönteisesti jatkunutta yhteiskunnallista integraatiota sekä kielellisten, kulttuuristen ja sosiaalisten oikeuksien myönteistä kehitystä. Suomen nykyinen lainsäädäntö ja kattava palvelujärjestelmä luovat pääosin hyvän pohjan romaniväestön yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Ohjelman valtavirtaistetuilla ja erikseen romaniväestölle kohdennetuilla toimenpiteillä luodaan jatkoedellytykset romanien ihmisoikeuksien ja sosioekonomisen aseman huomattavalle parantumiselle. Tämän tulee tapahtua romaniväestön omaa aktiivisuustasoa, osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia lisäämällä sekä romanikieltä, -kulttuuria ja identiteettiä kunnioittaen ja vahvistaen.”¹

Ohjelmassa on 9 laajoista asiakokonaisuuksista muodostuvaa toimintalinjaa, joissa jokaisessa on lukuisia painopisteitä sekä yhteensä 159 toimenpideehdotusta.

Jotta ohjelma tuottaa vision mukaisia tuloksia Suomen romaniväestön ja muun väestön välisen eriarvoisuuden sekä sosiaalisten ja taloudellisten erojen kaventumisessa, tarvitaan vahvaa priorisointia ja vastuutahojen välistä tiivistä yhteistyötä yhdessä romaniyhteisön kanssa. Ilmeisen selvää on, että koulutus, työllistyminen ja asuminen ovat avainasemassa elinolojen parantamisessa aivan kuten muillakin väestön osilla. Emme ota kantaa tärkeysjärjestykseen yksityiskohtaisemmin.

¹ Lausuntopyyntö ja luonnos ROMP02

Monet toimenpide-ehdotukset sisältävät tiedon tuottamista ja jakamista, ohjausta ja neuvontaa sekä toimintamallien kehittämistä.

Käytännön työn onnistumisessa paikalliset toimijat ovat tärkeässä asemassa (esim. kunnat, maakunnat, seurakunnat ja romanijärjestöt).

Ammattiliittojen rooli tunnistetaan lähinnä työsyryjintään liittyvien ongelmatilanteiden ratkaisussa. Ammattiliitoilla voisi niin haluttaessa olla rooli esim. valtakunnallinen romaniasiain neuvottelukunnan ja alueellisten neuvottelukuntien toiminnassa (vrt. jäsenyys on mm. Etnisten suhteiden neuvottelukunnassa, mutta RONKissa ei ole.)

Ammattiliitot ovat työelämä-suhteissa keskeinen toimija ja asenneilmastoon vaikuttaja.

Puheenjohtaja

Niko Simola

Neuvottelujohtaja

Harri Sirén